

# **BÀI GIẢNG MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH**

**TS. Trương Thị Mai**  
**Khoa Chính trị - Hành chính ĐHQGTPHCM**



## Chương 3

# TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐỘC LẬP DÂN TỘC VÀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI



## **KẾT CẤU CỬ BÀI**

**I. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐỘC LẬP DÂN TỘC**

**II. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI**

**III. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ MỌI GIỮA ĐỘC LẬP DÂN TỘC VÀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI**

**IV. VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐLDT VỚI CNXH TRONG SỰ NGHIỆP CÁCH MẠNG VIỆT NAM HIỆN NAY**

# **I. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐỘC LẬP DÂN TỘC**

## **1. Quan điểm Hồ Chí Minh về độc lập dân tộc**

**a. Độc lập, tự do là quyền thiêng liêng, bất khả xâm phạm của tất cả các dân tộc**

**Tại sao Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến vấn đề độc lập, tự do cho dân tộc?**

HCM luôn mong muốn có được một nền độc lập cho dân tộc và tự do cho nhân dân

**“Cái mà tôi cần nhất trên đời là đồng bào tôi được tự do, Tổ quốc tôi được độc lập”(Tập 4, tr.1)**

Đầu năm 1919, HCM gửi tới Hội nghị Vécxây bản *Yêu sách của nhân dân An Nam*.

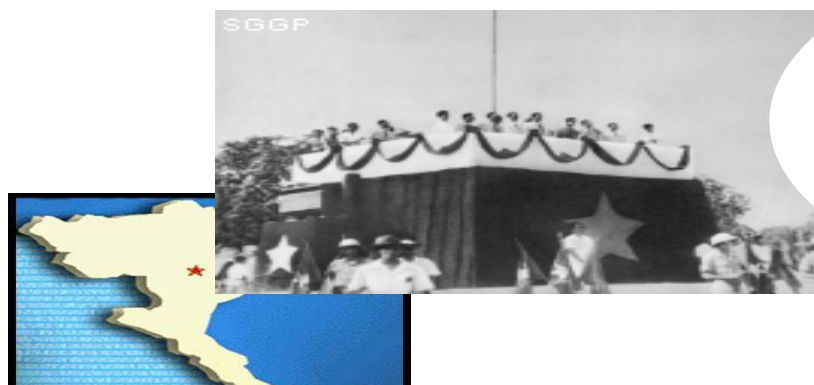
HCM khẳng định giá trị thiêng liêng và bất biến về quyền dân tộc ở *Tuyên ngôn Độc lập* của cách mạng Mỹ (1776), *Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền* của Cách mạng Pháp (1791).

- Trong *Chánh cương  
vấn tắt của Đảng*  
(1930), HCM xác  
định 2 mục tiêu:

**Đánh đổ Đế quốc  
Pháp và Phong kiến**

**Làm cho nước Nam  
được hoàn toàn độc  
lập**

- Trong Tuyên ngôn Độc lập (1945), Hồ Chí Minh tuyên bố:



**“Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do độc lập, và sự thật đã trở thành một nước tự do và độc lập”**

*Hồ Chí Minh, toàn tập, tập 4,  
tr.3.*

- Trong thư gửi Liên hợp quốc (1946), HCM khẳng định: “Nhân dân chúng tôi thành thật mong muốn hòa bình...” .(T4, tr.522)

- Trong *Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến* (19/12/1946): “Không! Chúng ta thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ”.



- Năm 1965, đế quốc Mỹ tăng cường mở rộng chiến tranh ở Việt Nam, tiến hành chiến lược “*chiến tranh cục bộ*” ở miền Nam và gây phá hoại miền Bắc, HCM đã nêu lên chân lý:

“Không có gì quý hơn độc lập, tự do”

**b. Độc lập dân tộc phải gắn liền với tự do, cơm no, áo ấm và hạnh phúc của nhân dân**

“Tôi chỉ có một ham muốn, ham muốn tột bậc là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành”

*Hồ Chí Minh toàn tập, tập 4,  
tr.187*



## Độc lập dân tộc phải gắn với tự do của nhân dân

- Trong học thuyết “*Tâm dân*” của Tôn Trung Sơn: Dân tộc độc lập, dân quyền tự do, dân sinh hạnh phúc.
- Trong *Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền* của Cách mạng Pháp: “Người ta sinh ra tự do và bình đẳng về quyền lợi và phải luôn được tự do và bình đẳng về quyền lợi”.
- Trong *Chánh cương vắn tắt củ Đảng*: Làm cho nước Nam được hoàn toàn độc lập...dân chúng được tự do...”

## **Độc lập dân tộc phải gắn với c□m no, áo ấm hạnh phúc của nhân dân**



- Làm cho dân có ăn



- Làm cho dân có mặc



- Làm cho dân có học hành

### **c. Độc lập dân tộc phải là nền độc lập thật sự, hoàn toàn và triệt để**

**Độc lập dân tộc phải đảm bảo toàn diện, triệt để trên mọi lĩnh vực. Hồ Chí Minh nhấn mạnh: Độc lập mà người dân không có quyền tự quyết về ngoại giao, không có quân đội riêng, không có nền tài chính riêng..., thì độc lập chẳng có ý nghĩa gì.**



#### **d. Độc lập dân tộc gắn liền với thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ**

Trong *Di chúc*, HCM có niềm tin tuyệt đối vào sự thống nhất nước nhà: “ Dù khó khăn gian khổ đến mấy, nhân dân ta nhất định sẽ hoàn toàn thắng lợi. Đế quốc Mỹ nhất định phải cút khỏi nước ta..Đồng bào Nam Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà”

#### **d. Độc lập dân tộc gắn liền với thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ**

“Đồng bào Nam Bộ là dân nước Việt Nam. Sông có thể cạn, núi có thể mòn, song chân lý đó không bao giờ thay đổi”

*Hồ Chí Minh toàn tập, tập 4, trang 280.*





## 2. Tư tưởng HCM về con đường giành độc lập dân tộc

**a. Trước hết, Cách mạng giải phóng dân tộc muốn thắng lợi phải đi theo con đường cách mạng vô sản**

- Hồ Chí Minh tổng kết các cuộc cách mạng điển hình trên thế giới:

+ *Cách mạng tư sản*

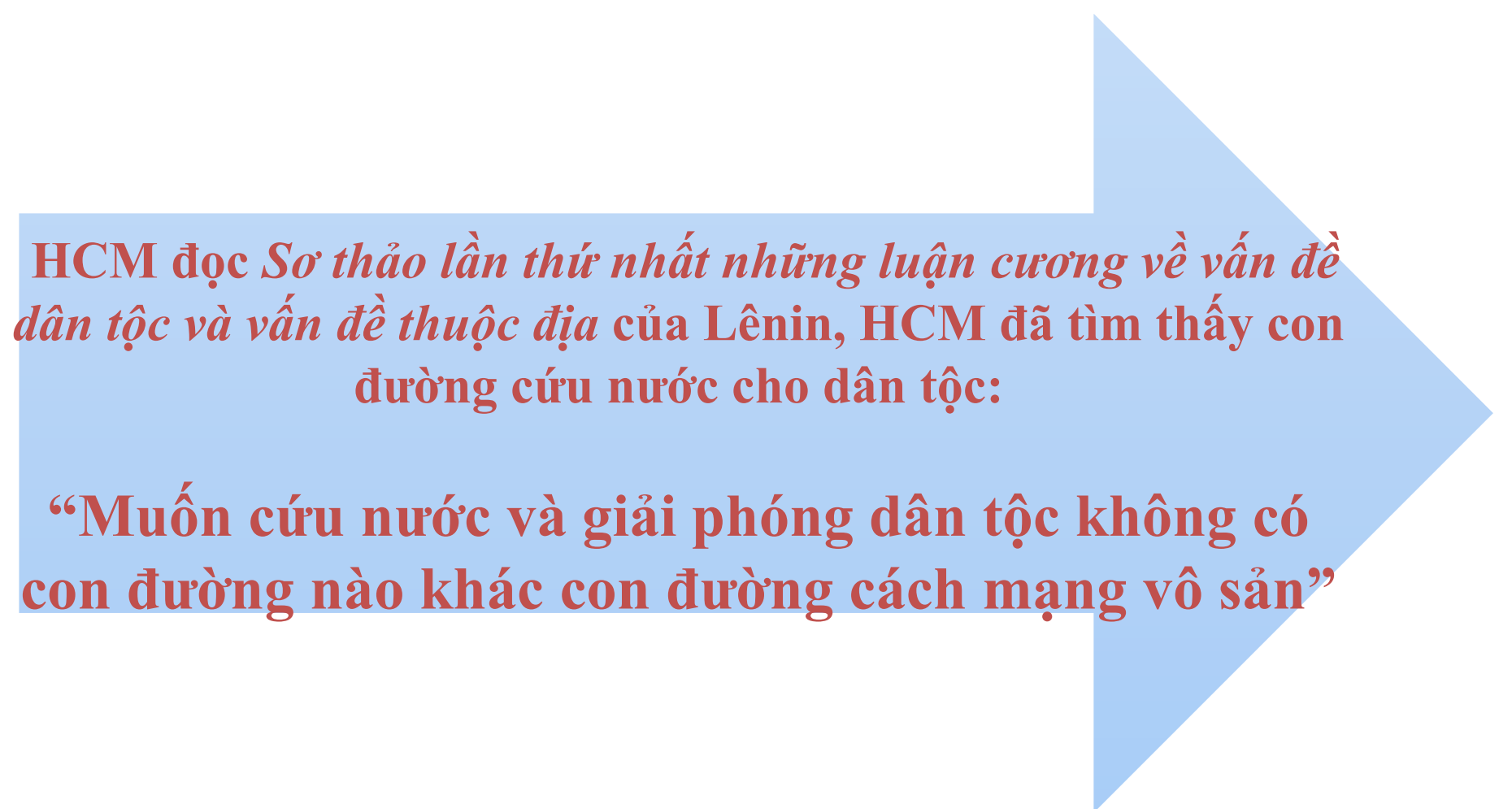
+ *Cách mạng Tháng Mười Nga 1917 thắng lợi.*



“ Trong thế giới bây giờ chỉ có cách mệnh Nga là đã thành công và thành công đến nơi, nghĩa là dân chúng được hưởng cái hạnh phúc tự do, bình đẳng thật...”

( Hồ Chí Minh toàn tập, t 2, tr 280)





HCM đọc *Sơ thảo lần thứ nhất những luận cương về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa* của Lênin, HCM đã tìm thấy con đường cứu nước cho dân tộc:

**“Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc không có con đường nào khác con đường cách mạng vô sản”**

## Con đường cách mạng vô sản được HCM thể hiện qua những nội dung sau:

- Giải phóng dân tộc gắn với giải phóng giai cấp, trong đó giải phóng dân tộc là *trước hết, trên hết*.

Mác-  
Ăng

- Giải phóng giai cấp
- Giải phóng dân tộc
- Giải phóng xã hội.
- Giải phóng con người.

Theo  
HCM

- Giải phóng dân tộc
- Giải phóng xã hội.
- Giải phóng giai cấp.
- Giải phóng con người.

**- Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội.**

***Trong Chánh  
cương văn tắt  
của Đảng***

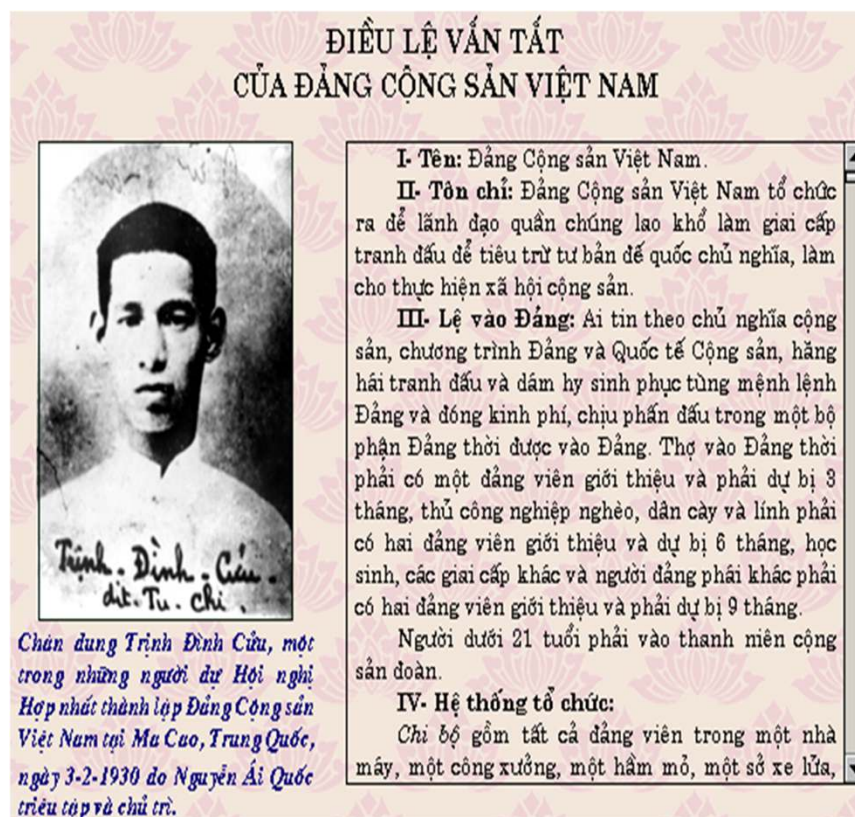
**Làm tư sản  
dân quyền  
cách mạng và  
thổ địa cách  
mạng để đi tới  
xã hội cộng sản**

**Nghĩa  
là**

**Đánh đổ đế  
quốc và bọn  
phong kiến.  
Làm cho nước  
Nam hoàn toàn  
độc lập.**

## b. Cách mạng muốn thành công, phải đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng cộng sản

- Đảng hoạch định đường lối, chiến lược, sách lược.
- Đảng tuyên truyền, giác ngộ, tập hợp nhân dân.
- Đảng là nhân tố liên kết chặt chẽ phong trào cách mạng trong nước và trên thế giới.



**ĐCS VN vừa là đội tiên phong của GCCN vừa là đội tiên phong của NDLD = Đảng của dân tộc Việt Nam=> bổ sung, phát triển lý luận Mác xít về ĐCS.**

### c. Cách mạng giải phóng dân tộc phải dựa trên lực lượng đại đoàn kết toàn dân, lấy liên minh công – nông làm nền tảng

- Quan điểm của chủ nghĩa Mác – Lênin: *Cách mạng là sự nghiệp của nhân dân*
- Quan điểm của Hồ Chí Minh:
  - + *Cách mạng là việc chung của cả dân chúng*
  - + *Công nhân, nông dân là gốc của cách mạng*
  - + *Cần thu hút sự tham gia của các giai cấp, tầng lớp xã hội*



*“Bất kỳ đàn ông, đàn bà, bất kỳ người già, người trẻ, không chia tôn giáo, đảng phái, dân tộc. Hễ là người Việt Nam thì phải đứng lên đánh thực dân Pháp để cứu Tổ quốc”*  
(Tập 4, trang 534)

## **d. Cách mạng giải phóng dân tộc cần chủ động, sáng tạo, có khả năng giành thắng lợi trước cách mạng chính quốc**

- \* **Quan điểm của Quốc tế cộng sản:** *Chỉ có thể thực hiện hoàn toàn công cuộc giải phóng các nước thuộc địa khi giai cấp vô sản giành được thắng lợi ở các nước tư bản tiên tiến => xem nhẹ vai trò củ cách mạng thuộc địa*
- \* **Quan điểm của Hồ Chí Minh:** *Cách mạng dân tộc thuộc địa và cách mạng vô sản chính quốc qu hệ mật thiết, nhưng không lệ thuộc và nh; Cách mạng dân tộc có thể nổ r và giành thắng lợi trước cách mạng chính quốc, đồng thời thúc đẩy cách mạng chính quốc phát triển.*

### **Bởi vì:**

- Khẳng định vị trí, vai trò củ cách mạng thuộc địa đối với chính quốc.
- Khẳng định tinh thần đấu trnh hết sức quyết liệt củ các dân tộc thuộc địa
- Kêu gọi quốc tế cộng sản và các Đảng cộng sản châu Âu qu n tâm tới cách mạng thuộc địa
- Căn cứ và luận điểm củ C.Mác : Về khả năng tự giải phóng củ giai cấp công nhân: “Công cuộc giải phóng nh m chỉ có thể thực hiện bằng nỗ lực củ bản thân nh m”.
- Thực tiễn CMT8 năm 1945 đã chứng minh tính đúng đắn trên củ HCM.

**=> Luận điểm này là độc đáo, sáng tạo và có giá trị về mặt lý luận và thực tiễn**

**❑ Cách mạng giải phóng dân tộc cần được tiến hành bằng con đường bạo lực cách mạng**

- Sự cần thiết của bạo lực cách mạng trong cách mạng giải phóng dân tộc.
- Hình thức của bạo lực cách mạng:
  - ✓ Tự lực cánh sinh.
  - ✓ Kháng chiến toàn dân.
  - ✓ Kết hợp đấu tranh chính trị với vũ trang, đấu tranh kinh tế, đấu tranh ngoại giao.
- Tính nhân văn trong tư tưởng dùng bạo lực cách mạng.